

Kako naj se mladi znajdejo na trgu dela

Treba je sprejeti najboljše delo, ki se ponuja, in sicer "najboljše po kriterijih, ki si jih mora postaviti posameznik, ki ne dobi 'idealne zaposlitve'", meni Miro Smrekar, direktor Adecca v Sloveniji

ZORA KUŽET

Prehod od šole do prve zaposlitve, ki ga je Jean Gaeremynck, direktor francoskega ministrstva za gospodarstvo, industrijo in zaposlovanje, na nedavni konferenci Evropskega socialnega sklada (ESS) v Mariboru - namenjena je bila vključevanju mladih na trg dela - imenoval tranzicijsko obdobje, je za mlade najtežje obdobje. Iskanje zaposlitve je namreč, kot kažejo izkušnje, največkrat prepuščeno lastni iznajdlivosti. Podatki Evropskega socialnega sklada pa so pokazali, da približno četrtnina mladih nima znanj, spretnosti in sposobnosti, potrebnih za vključitev na trg dela. V številnih državah članicah je eden od treh mladih po koncu šolanja še vedno brez zaposlitve.

Skrb zbujajoče je tudi, da v zadnjih 25 letih kljub splošnemu dvigu izobrazbe ni pravega napredka pri zmanjšanju brezposelnosti mladih ter da tudi ob trenutnem gospodarskem razvoju in večjem zaposlovanju v zadnjih letih delovanje trga dela za mlade ni bilo ugodno. Zanje je dvakrat bolj verjetno, da bodo ostali brez zaposlitve kot za odrasle v najboljših letih, saj je stopnja brezposelnosti mladih danes v EU kar 17,4-odstotna. Brezposelnost pri mladih odraslih naj bi pogosto prerasla celo v dolgotrajno brezposelnost (več kot 50 odstotkov brezposelnih v starosti od 25 do 29 let) ali nedejavnost. Velika večina od 4,6 milijona mladih brezposelnih v EU, pravi poročilo ESS, v šestih mesecih po koncu šolanja ne dobi priložnosti za nov začetek. Kako naj se torej mladi sploh znajdejo na

trgu dela, smo se pogovarjali z **Mirom Smrekarjem**, direktorjem Adecca v Sloveniji.

Delo je predvsem treba imeti rad

Po njegovem so kandidati, ki vstopajo na trg dela, z vsako generacijo bolje pripravljeni, in to potrjuje tudi današnja generacija mladih. Vendar je sedaj, pravi, na slovenskem trgu veliko neskladje med ponudbo in povpraševanjem. Tako kot vedno se v takih primerih sčasoma prilagodita obe strani - ponudba in povpraševanje. Za podjetja je značilno, da potrebujejo dalj časa za prilagajanje, medtem ko se posamezniki običajno prilagajajo hitreje. "Opaziti je, da so se delodajalci, ki povprašujejo po novih sodelavcih, že sprijaznili z realno sliko oziroma so zelo dobro seznanjeni s številkami o vpisih na posamezne šole in zato ne pričakujejo več nekaj, za kar se mladina ne šola več," meni Smrekar.

Prepričan je, da je treba določen poklic oziroma delo imeti predvsem rad, potem pa je treba poskrbeti za to, da se "dobro prodate". Vsak posameznik, ki svoje delo opravlja z ljubeznijo in predanostjo ter dovolj dobro pozna zakonitosti današnje tržne ekonomije, bo uspešen. Po njegovem je za nasvete smotrno vprašati tudi druge v okolici, ki se ukvarjajo s področjem zaposlovanja. Ugotavlja, da danes v Sloveniji skoraj vse institucije zelo dobro poznajo smernice in povpraševanja po kadrih, tako da se ni treba bati za slabe ali neustrezne nasvete.

Ne zadostuje le šolska izobrazba

Ne glede na vrsto šolanja je izredno pomembno, da se šolajoči čim prej in čim bolj seznanijo s prakso. Če se da, kar znotraj svoje smeri šolanja, če ne, pa vsaj z delom na splošno, pravi. Po njegovem sta ključni zadnji dve leti šolanja. "Taktar se pričakuje, da je oseba že dovolj usposobljena za osnovno delo na področju, za katero se šola. V večini primerov samo znanje ni toliko pomembno, kot je pomemben pristop. Tukaj mislim na pristop pri sprejemanju novega, drugačnega... Danes na

splošno velja, da ni dovolj, kar se naučiš v šoli, ampak je ključno vprašanje, ali si pripravljen in sposoben absorbirati vse nove nauke na svojem področju. Vsako področje se namreč zelo hitro spreminja, in če ne spremljaš razvoja, te, po domače rečeno, povozijo čas," pojasnjuje Smrekar.

Z največjimi težavami na trgu dela se ta čas srečujejo tisti posamezniki, ki so si pridobili znanje, po katerem ni dovolj povpraševanja, ali pa morda pristopajo k delu nekoliko napačno. A treba se je prilagoditi povpraševanju. V kratkem roku, v obdobju enega do treh let, namreč ni pričakovati, da se bo povpraševanje tako zelo prilagodilo ponudbi. Smrekar meni, da bi bila velika škoda, če posameznik medtem ne bi nič počel in bi zgolj čakal, da se bo povpraševanje spremenilo. Zato svetuje, da je treba sprejeti najboljše delo, ki se ponuja, in sicer najboljše po kriterijih, ki si jih mora postaviti posameznik, ki ne dobi idealne zaposlitve. Če pa je želja po delu na področju, za katero se je posameznik šolal, tako velika, da druga dela niso zanimiva, je morda treba razmišljati o geografski mobilnosti in iti tja, kjer je delo, ali pa je treba preveriti lastne podjetniške sposobnosti.

Koraki do zaposlitve

Povedal je, da skušajo v Adeccu dijake in študente že med šolanjem podrobneje seznaniti s trgom dela in delovne sile v Sloveniji. V zadnjem letu so v ta namen na šolah pričeli izvajati brezplačne delavnice Koraki do zaposlitve. Udeležence na podlagi vsakodnevnih izkušenj seznanjajo z aktualnimi razmerami na trgu dela. Tako ugotavljajo, da primanjkuje predvsem tehničnega znanja in različnih izobrazbenih profilov. Sicer pa se najhitreje razvija storitveni sektor, ki potrebuje relativno veliko posameznikov za delo (predvsem neposredno) s strankami, še posebno v turizmu, zdravstvu ter na področju telekomunikacij in bančno-zavarovalniških produktov. Povpraševanje je na ravni kvalificiranih kadrov.

V Adeccu pri visokoizobraženih kadrih ugotavljajo največ povpraševanja po strokovnjakih s področja strojništva, različnih inženirjih, finančnih strokovnjakih, tržnikov, vodstvenih kadrih s področja financ, prodaje in marketinga. Presenetljivo so zelo iskan kader, ki ga je tudi težko dobiti, tudi komercialisti, prodajni predstavniki. Veliko povpraševanje je prav tako po poklicih s področja računalništva in informatike (sistemski inženirji, prodajni inženirji in programerji) ter po kadrih s področja upravljanja človeških virov. Med nižjekvalificiranimi kadri pa je veliko povpraševanja po raznih proizvodnih delavcih, strojnikih, kovinarjih, delavcih s poklicno izobrazbo, predvsem kovinarske in elektro smeri, ter po številnih drugih poklicih v gostinstvu in turizmu.

Po prepričanju Smrekarja bodo v prihodnje skoraj zagotovo naravoslovni poklici tisti, po katerih se bo povpraševanje povečevalo. Po drugi strani pa bo trg dela vedno potreboval določeno število družboslovnih kadrov. "Že danes je vse bolj pomembno, kakšen profil človeka ste, kako ste iznajdljivi, prilagodljivi, kako se odzivate na spremembe, kako skrbite za svojo zaposljivost. In prav to je tisto, kar mora današnja mlada generacija vedeti in razumeti," razlaga Smrekar.

Miro Smrekar: "Izredno pomembno je, da se šolajoči čim prej in čim bolj seznanijo s prakso." (Robert Balen)

Danes je vse bolj pomembno, kakšen profil človeka ste, kako ste iznajdljivi, prilagodljivi, kako se odzivate na spremembe in kako skrbite za svojo zaposljivost